

SPIS TREŚCI

PATRIOTYZM GOSPODARCZY

Anna Zechenter – „Polski władca” Tatr. Władysław Zamoyski (1853–1924) 3

Zanim Polska odrodziła się i okrzepła, zanim rozkwitać zaczęła Gdynią, Mościcami i Centralnym Okręgiem Przemysłowym, zanim na scenie gospodarczej pojawili się Eugeniusz Kwiatkowski i Stanisław Grabski – był hr. Władysław Zamoyski.

Małgorzata Sokołowska – Gdynia Eugeniusza Kwiatkowskiego – upartego wizjonera i genialnego praktyka 19

Do momentu, gdy na czele Ministerstwa Przemysłu i Handlu stanął inż. Eugeniusz Kwiatkowski, istniała tylko idea-postanowienie budowy niezależnego polskiego portu, lecz nie było jej propagatora. „Dopiero minister Kwiatkowski porwał za sobą cały naród, zdobył dla Gdyni zapal i uwagę społeczeństwa, wyjaśnił, pogłębił, a właściwie stworzył nowy światopogląd morski w Polsce”.

Grzegorz Ostasz – Centralny Okręg Przemysłowy – idea i realizacja 31

Łukasz Chrobak – Piasecki i Wedel.

Królowie czekolady II Rzeczypospolitej 44

Kinga Hałacińska – Imperium prasowe Mariana Dąbrowskiego 54

Elżbieta Pietrzyk-Dąbrowska – Ważny jest człowiek... Działalność opiekuńcza firmy Herbewo 68

Odzyskanie Niepodległości stworzyło nowe warunki rozwoju w wielu wymiarach: od życia kulturalnego po przemysł. Wcześniej zaborcy nie troszczyli się o rdzennie polskie tereny. Nawet pod zaborem austriackim Kraków i Galicja były zaniedbane i niedoinwestowane. W dwudziestolecie okazało się, że kapitał ma jednak narodowość.

Bartosz Januszewski – *Pan Tadeusz*
(1928) – arcydzieło polskiego kina
niemego 78

SYLWETKI

Bartosz Janczak – *Bracia Plisowscy i inni.*
Oficerowie Wojska Polskiego w niewoli
niemieckiej i sowieckiej w latach II wojny
światowej 90

KOMENTARZE HISTORYCZNE

Agnieszka Wojtkowska – *Zbrodnia*
wotyńska i archeologia 102

Marcin Majewski – *Ukraiński Legion*
Samoobrony w Powstaniu
Warszawskim 113

Maria Zima-Marjańska – *Reakcja*
Węgier na agresję III Rzeszy
i ZSRS na Polskę 124

SZLAKI NADZIEI

Krzysztof Brzechczyn – *Patriotyzm*
w myśli o. Józefa Bocheńskiego 133

OPOWIEDZIANE

Będę komiwojażerem polskiej sprawy
Relacja Bronisława Wildsteina 145

KSIĄŻKA

Tomasz Szturo – *Mit listopadowy* ... 153

Iwona E. Rusek, *Stanisław Wyspiański.*
Mit – tradycja – historia, IPN, Fundacja Rozwoju
Systemu Edukacji, Warszawa 2024, 480 s., Seria wydawnicza:
Literatura i Pamięć.

Kolegium:

dr hab. Adam Dziuba, dr Wojciech Frazik,
dr Piotr Grzelczak, Adam Hlebowski,
dr Kazimierz Krajewski,
dr hab. Mariusz Krzysztofiński,
dr Marcin Majewski, dr hab. Filip Musiał,
dr hab. Piotr Niwiński, Jan M. Ruman,
dr hab. Krzysztof Sychowicz

Redaguje zespół:

Wojciech Butkiewicz – sekretarz redakcji
(tel. 22 5818813,

wojciech.butkiewicz@ipn.gov.pl),

Jakub Gołębiowski (jakub.golebiowski@ipn.gov.pl),

Kinga Hałacińska (kinga.halacinska@ipn.gov.pl),

Romuald Niedzielko – zastępca redaktora naczelnego

(romuald.niedzielko@ipn.gov.pl),

Jan M. Ruman – redaktor naczelny

(jan.ruman@ipn.gov.pl),

Anna Zechenter (anna.zechenter@ipn.gov.pl),

Piotr Życieński – fotoreporter

Sekretariat:

Maria Wiśniewska

(maria.wisniewska@ipn.gov.pl)

Projekt graficzny,

projekt okładki i łamanie:

Katarzyna Dziedzic-Boboli

Korekta: Beata Stadryniak-Saracyn

Adres do korespondencji:

ul. Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

Druk:

Drukarnia Wydawnicza im. W.L. Anczyca S.A.

ul. Nad Drwiną 10, 30-741 Kraków

Na okładce:

Transatlantyk „Piłsudski” w porcie gdyńskim, 1935 r.

Fot. Henryk Poddębki / NAC